

INSTITUT
PERE MATA
UNITAT DOCENT

PROTOCOL DE SUPERVISIÓ DELS ESPECIALISTES EN FORMACIÓ

PSIQUIATRIA

Versió: 02

Data: 22.03.2023

Elaborat per: Yolanda Alonso, Osane Gómez, Imma Grau, Inés Niubó, Samuel Pombo

Aprovat per la Comissió de Docència en data: 27.03.2023

Presentat al Comitè de Direcció en data: 27.03.2023

Objectiu del protocol

Descriure el **nivell de supervisió** requerit per a les activitats assistencials que desenvolupin els residents.

El protocol ha de ser conegut per tots els **residents** de l'especialitat i per **tots els professionals** assistencials de les diferents àrees on es formen els residents.

Aquest document està disponible per consulta a la web del centre.

Marc Legal

- Tota l'estructura del sistema sanitari ha d'estar en disposició de ser utilitzada pels ensenyaments de grau, formació especialitzada i continuada dels professionals.
- El deure general de supervisió és inherent a l'exercici de les professions sanitàries als centres on es formen residents.
 - *Article 104 de la Llei 14/1986, General de Sanitat.*
 - *Article 34.b de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut*
 - *Article 12.c de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries.*
- Les comissions de docència han d'elaborar protocols escrits per graduar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb una referència especial a l'àrea d'urgències o qualsevol altre que es consideri d'interès.
- Els protocols s'han de presentar als òrgans de direcció del centre perquè el cap d'estudis pacti amb ells la seva aplicació i revisió periòdica.
 - *Article 15.5 del RD 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinin i classifiquin les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupin determinats aspectes de sistema de formació sanitària especialitzada.*
 - *Article 15.5 del Decret 165/2015, de 21 de juliol, de formació sanitària especialitzada a Catalunya*

Àmbit d'aplicació

Aquest protocol de supervisió és aplicable a tots els residents que estiguin desenvolupant el seu programa de formació especialitzada de Psiquiatria a l'Hospital Universitari Institut Pere Mata. Afectarà tant aquells residents que hagin obtingut una plaça a la nostra unitat docent com aquells d'unitats docents externes que es trobin realitzant una rotació, degudament autoritzada, a la nostra unitat docent.

Deure de supervisió

El deure general de supervisió és **inherent als professionals** que presten serveis a les diferents unitats assistencials en què es formen els residents. Aquests professionals estan obligats a informar els tutors sobre les activitats acomplides pels residents.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren la unitat docent han de **programar les activitats** assistencials dels residents en coordinació amb els seus tutors, a fi de facilitar el **compliment de l'itinerari formatiu** de l'especialitat i **la integració supervisada** dels residents a les activitats assistencials, docents i investigadores que es duguin a terme en aquestes unitats, amb subjecció al règim de jornada i descansos previstos per la legislació aplicable al respecte.

La Comissió de Docència i els òrgans de direcció han d'establir els mecanismes necessaris per facilitar el compliment de l'itinerari formatiu i la supervisió adequada dels residents en cada unitat o dispositiu pel qual roten residents.

Supervisió decreixent durant la residència

El sistema de residència implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursen els programes oficials de les diferents especialitats en Ciències de la salut.

Aquest sistema formatiu suposa **l'assumpció progressiva de responsabilitats** en l'especialitat que s'estigui cursant i un **nivell decreixent de supervisió**, a mesura que s'avança en l'adquisició de les competències previstes en el programa formatiu, fins a arribar al grau de responsabilitat inherent a l'exercici autònom d'especialitat sanitària.

En aplicació d'aquest principi rector, els residents han de seguir les indicacions dels especialistes que prestin serveis als diferents dispositius de centre o unitat, sens perjudici de plantejar a aquests especialistes i als seus tutors totes les qüestions que suscitin a conseqüència d'aquesta relació.

Com a normes generals:

1. Els residents tindran a totes les rotacions un **professional de plantilla** que supervisarà la seva feina.
2. La supervisió dels residents de **primer any** serà **de presència física**.
 - Serà responsabilitat dels especialistes que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat pels quals estiguin rotant o prestant serveis d'atenció continuada als residents.
 - Els esmentats especialistes han de visar per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.

3. A partir del segon any, la supervisió serà progressivament decreixent.

- A aquests efectes, el/la tutor/a del/la resident podrà impartir, tant a aquest/a com als especialistes que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat, instruccions específiques sobre el grau de supervisió requerida pels residents a càrrec seu, segons les característiques de l'especialitat i el procés individual d'adquisició de competències.
- En tot cas, el/la resident té dret a conèixer els professionals presents a la unitat en què presti serveis i podrà recórrer i consultar-los quan ho consideri necessari.

Graduació de la supervisió de les activitats assistencials

La capacitat per complir determinades activitats assistencials per part dels residents té relació amb el nivell de competències i amb la seva experiència, en bona part determinada per l'any de residència en què es trobin. A més, la naturalesa i la dificultat de l'activitat que cal fer és un determinant important. Aquests factors condicionen el **grau de supervisió** que necessiten.

Nivell 3. Supervisió alta

El resident té un coneixement teòric de determinades actuacions però no experiència. El resident observa i ajuda l'especialista de plantilla que és qui aconsegueix l'activitat o el procediment.

Nivell 2. Supervisió mitjana

El/la resident té prou coneixement però no suficient experiència per aconseguir una determinada activitat assistencial de forma independent. El resident du a terme l'activitat o el procediment sota supervisió directa* de l'especialista responsable.

Nivell 1. Supervisió baixa o a demanda

Les competències adquirides permeten al resident dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutela directa. El/la resident executa i després informa l'especialista responsable. Demana supervisió si ho considera necessari.

Nivell	Supervisió	Autonomia
1	Supervisió a demanda	Actua de manera independent, excepte en situacions puntuals
2	Supervisió directa*	Sap com actuar però no té experiència per ser autònom/a.
3	Realitzada per l'especialista	Només té coneixements teòrics, pot observar i ajudar.

*Supervisió directa significa que l'especialista que està supervisant el/la resident coneix el que fa, intervé quan ho considera necessari i respon a les seves consultes o demandes d'intervenció. La supervisió directa no implica necessàriament que l'especialista estigui de presència física durant tota l'activitat o procediment.

- Les activitats apreses en anys anteriors mantenen el Nivell de Supervisió previ a l'inici del següent any formatiu, per anar disminuint al llarg del mateix.
- Per a les activitats de nova realització, sempre s'estableix el nivell de supervisió màxima a l'inici de la rotació, independentment de l'any formatiu.

Quan un/a resident no assoleix les competències necessàries per progressar en la seva formació, no es pot disminuir el Nivell de Supervisió de l'activitat en qüestió, i aquest fet s'ha de notificar al tutor/a del resident, que podrà adaptar i redefinir els Nivells de Supervisió de la rotació fins que es comprovi que la progressió del resident garanteix la qualitat de la formació.

Nivell de supervisió de les activitats pròpies de l'especialitat

ACTIVITATS UNITAT D'HOSPITALITZACIÓ BREU ADULTS	NIVELL DE SUPERVISIÓ				
	R1	R2	R3	R4	R5
Realitzar una correcta història clínica: anamnesi i exploració psicopatològica	3		1		
Sol·licitar i interpretar les exploracions complementàries sol·licitades (nivells de fàrmacs, ECG, analítiques...)	3		1		
Realitzar una correcta orientació diagnòstica	3		2-1		
Plantejar un pla d'intervenció adequat: farmacològic i psicoterapèutic	3		2-1		
Realitza informes assistencials, de derivació i alta	3		2-1		
Identificar i manejar adequadament situacions de crisi (agitació, alteracions conductuals, ideació autolítica...)	3		2-1		
Participar activament en la formació del servei: mínim una sessió clínica	2		2-1		
Participar en les coordinacions amb altres serveis (sanitaris i socials), i fer derivacions de forma adequada	3-2		2-1		
Conèixer les indicacions de la TEC, el circuit de derivació a aquest servei així com el procediment	3-2		2-1		

ACTIVITATS UNITAT DE REFERÈNCIA PSIQUIATRIA INFANT-JUVENIL/TCA	NIVELL DE SUPERVISIÓ				
	R1	R2	R3	R4	R5
Realitzar una història clínica correcta: anamnesi, exploració psicopatològica adaptada al desenvolupament físic i emocional de l'adolescent	3				
Sol·licitar i interpretar les exploracions complementàries sol·licitades (nivells de fàrmacs, ECG, analítiques...) així com interconsultes amb altres especialitats (neuropediatria, pediatria...)	3-2				
Realitzar una orientació diagnòstica correcta i plantejar un pla d'intervenció adequat: farmacològic i psicoterapèutic	3				
Realitzar informes assistencials, de derivació i alta	3				
Identificar i manejar adequadament situacions de crisi	3				
Informar el pacient i la família del diagnòstic i pla de tractament	3				
Participar activament en la formació del servei: mínim una sessió clínica	2				
Integració activa als equips multidisciplinaris	3-2				
Participar en reunions de coordinació i fer derivacions a altres serveis de forma adequada	3-2				
Desenvolupar habilitats psicoterapèutiques bàsiques	3-2				

**INSTITUT
PERE MATA**
UNITAT DOCENT

ACTIVITATS CENTRE DE SALUT MENTAL D'ADULTS	NIVELL DE SUPERVISIÓ				
	R1	R2	R3	R4	R5
Realitzar una correcta història clínica: anamnesi, exploració psicopatològica i projecte terapèutic individualitzat (PTI)	3	2		1	
Realitzar una correcta orientació diagnòstica	3	2		1	
Plantejar un pla d'intervenció adequat: farmacològic i psicoterapèutic	3	2		1	
Realitzar informes assistencials, de derivació i alta	3	3-2		2-1	
Identificar i manejar de manera adequada situacions de crisi a nivell ambulatori	3	3-2		2-1	
Informar el pacient i la família del diagnòstic i pla de tractament	3	2		1	
Participar activament en la formació del servei: mínim una sessió clínica	2	2		1	
Integrar-se activament als equips multidisciplinaris	3-2	2		1	
Participar a les coordinacions amb altres recursos sanitaris	3-2	2		1	
Adquirir habilitats psicoterapèutiques bàsiques	3-2	2		1	

ACTIVITATS CENTRE DE SALUT MENTAL INFANT JUVENIL	NIVELL DE SUPERVISIÓ				
	R1	R2	R3	R4	R5
Realitzar una correcta història clínica tenint en compte el desenvolupament físic, emocional, intel·lectual i social de l'adolescent: anamnesi, exploració psicopatològica i projecte terapèutic individualitzat (PTI)		2			
Desenvolupar habilitats comunicatives que facilitin la comunicació amb el menor i la família		2			
Sol·licitar i interpretar les exploracions complementàries sol·licitades (nivells de fàrmacs, ECG, analítiques...)		2			
Realitzar una correcta orientació diagnòstica		2			
Plantejar un pla d'intervenció adequat: farmacològic i psicoterapèutic		3-2			
Realitzar informes assistencials, de derivació i alta		3-2			
Identificar i manejar situacions de crisi		3-2			
Participar en la formació del servei: mínim una sessió clínica		2			
Participar en les coordinacions amb recursos sanitaris, educatius, de protecció al menor i socials		2			
Desenvolupar habilitats psicoterapèutiques que permetin la intervenció tant individual com grupal adaptada a les característiques clíniques de l'adolescent atès		3-2			

ACTIVITATS INTERCONSULTA I ENLLAÇ ADULTS I INFANT-JUVENIL	NIVELL DE SUPERVISIÓ				
	R1	R2	R3	R4	R5
Realitzar una correcta valoració clínica i exploració psicopatològica del pacient		2	2		1
Realitzar una correcta orientació diagnòstica		2	2		1
Plantejar un pla d'intervenció adequat de forma coordinada amb els professionals d'altres especialitats que intervenen en el cas		3-2	2		1
Realitzar informes de derivació a recursos sanitaris comunitaris (CSMA, CSMIJ, CAS...)		2	2-1		1
Identificar i manejar situacions de crisi tant a nivell hospitalari com al servei d'urgències		3-2	2		1
Informar el pacient i la família del diagnòstic i pla de tractament. En cas de ser un menor, la informació donada al pacient haurà d'adaptar-se a la seva capacitat cognitiva i desenvolupament emocional.		2	2		1
Participar activament a la formació de l'hospital		2	2		1
Integrar-se activament als equips multidisciplinaris		2	2		1

ACTIVITATS HOSPITAL DE DIA ADULTS	NIVELL DE SUPERVISIÓ				
	R1	R2	R3	R4	R5
Realitzar una correcta història clínica: anamnesi, exploració psicopatològica i projecte terapèutic individualitzat (PTI)				1	
Realitzar una correcta orientació diagnòstica i pla d'intervenció, que contempli tant el tractament farmacològic com la intervenció individual i grupal				1	
Realitzar informes assistencials, derivació i d'alta				1	
Aplicar tècniques d'avaluació i d'intervenció en crisi				2-1	
Avaluar variables psicològiques manifestes en els àmbits grupals, els estils de relació i la interacció amb el medi				2-1	
Participar en les coordinacions amb altres dispositius assistencials o comunitaris				1	
Participar activament a la formació de l'hospital de dia				1	
Aprendre a treballar en una dinàmica d'equip multidisciplinari				1	

ACTIVITATS UNITAT DE PATOLOGIA DUAL	NIVELL DE SUPERVISIÓ				
	R1	R2	R3	R4	R5
Realitzar una anamnesi correcta i exploració psicopatològica: factors de risc associats al consum, valoració de l'entorn familiar i social...			2-1		
Treballar amb el pacient i la família els factors de risc i factors de protecció associats al consum			2		
Valorar la diferència entre desintoxicació versus deshabitació i aplicar estratègies d'intervenció adequades			2		
Realitzar informes de derivació a recursos sanitaris comunitaris (CSMA, CSMIJ, CAS...)			2-1		
Identificar i manejar situacions de crisi			2		
Avaluar de manera crítica els processos de reducció de danys i elaboració de Programes de Manteniment amb Metadona			2		
Realitzar pautes de desintoxicació, valorant el tractament amb agonistes parcials o antagonistes			2		
Utilitzar l'entrevista motivacional com a eina a les entrevistes per afavorir el canvi			2		
Participar en reunions de coordinació amb altres dispositius assistencials, socials i judicials			2-1		
Participar en la formació del servei fent almenys una sessió clínica			2-1		

ACTIVITATS PSICOGERIATRIA	NIVELL DE SUPERVISIÓ				
	R1	R2	R3	R4	R5
Aprendre les característiques diferencials de l'entrevista i l'avaluació psicogeriatría, incloent-hi l'examen de l'estat mental/cognitiu				2-1	
Aprendre a utilitzar, indicar i valorar proves complementàries físiques i neuropsicològiques. Conèixer les indicacions.				2-1	
Conèixer les característiques diferencials de l'ús de psicofàrmacs a la població anciana				2-1	
Manejar els aspectes psicoterapèutics en la persona gran. Maneig psicoeducatiu i de suport a les famílies i cuidadors del pacient ancià amb o sense deteriorament cognitiu				2-1	
Identificar i manejar situacions de crisi				2-1	
Realitzar reunions de coordinació amb recursos assistencials ambulatoris i hospitalaris així com amb serveis socials				1	

ACTIVITATS UNITAT DE REHABILITACIÓ HOSPITALÀRIA	NIVELL DE SUPERVISIÓ				
	R1	R2	R3	R4	R5
Realitzar una correcta anamnesi, exploració psicopatològica, exploració física i avaluació del pacient hospitalitzat			2-1	1	
Saber dissenyar i desenvolupar a la pràctica els plans individualitzats de rehabilitació: recollir informació sobre el consum de substàncies, estat cognitiu, consciència de malaltia, maneig de les emocions...			2	1	
Participar i col·laborar en els grups psicoeducatius que es desenvolupen a la unitat dirigits a pacients i les seves famílies			2-1	1	
Participar en els grups que aborden el consum de substàncies tòxiques			2-1	1	
Identificar i manejar situacions de crisi			2	2-1	
Utilitzar els criteris de derivació després de l'alta a altres recursos assistencials comunitaris			2	2-1	
Treballar amb l'usuari la derivació a recursos comunitaris i laborals			2	2-1	
Participar a les reunions de coordinació amb altres recursos assistencials orientat a millorar el suport als pacients amb un TMS			2-1	1	
Participar en la formació del servei fent almenys una sessió clínica			2-1	1	